

18.05.2022

Ärende/26

§ 129

Ledamoten Hilikka Ahdes motion om screening av bröstcancer fram till 74 års ålder

HEL 2021-014042 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet förslag av ordföranden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Hilikka Ahteen aloite
- 2 Lausunto, Vanhusneuvosto, 14.2.2022

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Hilikka Ahde och 17 andra fullmäktigeledamöter föreslår i sin motion att bröstcancerscreeningen utvidgas till 74 års ålder.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och anser att staden i fråga om bröstcancerscreening och en utvidgning av den bör följa nationella riktlinjer. Helsingfors är för sin del beredd att aktivt delta i att utarbeta en riksomfattande bedömning och vid behov fungera till exempel som en pilotkommun för att höja åldersgränsen.

Enligt 2 kap. 23 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och i enlighet med 2 § i statsrådets förordning om screening ska bröstcancerscreening ordnas för kvinnor i åldern 50–69 med 20–26 månaders intervaller. Finlands cancerregister rekommenderar inte direkt att screeningen utvidgas. För att utvidgningen ska kunna övervägas och planeras krävs tillräckligt tillförlitliga data om kostnadseffektivitet och internationella forskningsdata samt motsvarande modeller.

18.05.2022

Ärende/26

Social- och hälsovårdsnämnden och äldrerådet har gett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med nämndens utlåtande. Äldrerådet bifaller screeningar utan åldersgräns.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Hilikka Ahteen aloite
- 2 Lausunto, Vanhusneuvosto, 14.2.2022

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 02.05.2022 § 327

HEL 2021-014042 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

25.04.2022 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.03.2022 § 38

HEL 2021-014042 T 00 00 03

18.05.2022

Ärende/26

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ja 17 muun valtuutetun rintasyöpäseulonnan ulottamista 74:ään ikävuoteen asti koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään rintasyöpäseulonnan ulottamista Helsingissä 74:ään ikävuoteen asti.

Rintasyöpä on Suomessa kuten muissakin länsimaissa naisten yleisin syöpä. Suomessa todetaan vuosittain noin 5000 uutta rintasyöpää. Seulontaikäisten naisten rintasyöivistä noin kaksi kolmasosaa löydetään seulonnassa.

Vuosina 1992–2003 seulontaan kutsuttujen naisten kuolleisuus rintasyöpään oli 22 prosenttia pienempi verrattuna tilanteeseen, jossa seulontaa ei olisi järjestetty. Seulontaan osallistuneiden kuolleisuus oli vastaavasti 28 prosenttia pienempi. Seulonnan vaikutusta rintasyöpäkuolleisuuteen on tutkittu myös myöhemmin 2000-luvulla, ja tulos on pysynyt ennallaan. Kansainvälisissä tutkimuksissa seulonnan on todettu vähentävän rintasyöpäkuolleisuutta myös 70–74-vuoden iässä. Suomen Syöpärekisteri ei varsinaisesti suosittele seulonnan laajentamista, mutta sen näkemyksen mukaan seulonnan laajentamista tähän ikäryhmään tulisi jatkossa pohtia. Tällainen harkinta edellyttää riittävän luotettavien kustannusvaikuttavuusanalyysien toteuttamista. Seulontaohjelman uudistusten tarkempi suunnittelu vaatii riittäviä kansainvälisen tason tutkimustietoja sekä vastaavia mallinnuksia myös eri maiden omissa oloissa.

Terveys- ja hyvinvointilain (1326/2010) 23 §:n nojalla on säädetty valtioneuvoston asetus seulonnoista. Asetuksen 2 §:ssä säädetään valtakunnallisista seulonnoista. Tämän mukaisesti rintasyöpäseulonta on järjestettävä 50–69 -vuotiaille, vuonna 1947 tai sen jälkeen syntyneille naisille, 20–26 kuukauden välein. Aloitteessa ehdotetut ikäluokat 70–74-vuotiaat eivät siis kuulu lakisääteisen seulonnan piiriin.

Kunta voi järjestää valtakunnallisen seulontaohjelman lisäksi myös ohjelmaa täydentäviä seulontoja. Tällöin kunnan tulee ennen seulonnan aloittamista arvioida, minkälaisia vaatimuksia seulonta asettaa terveydenhuollon palvelujärjestelmälle ja miten seulonta siihen vaikuttaa. Arvioon tulee sisällyttää seulottavaa tautia, sen esiintyvyyttä ja hoitoa, seulontamenetelmiä, seulonnan vaikuttavuutta, organisoimista, kokonaiskustannuksia sekä seulontaan liittyviä eettisiä kysymyksiä koskeva tarkastelu. Lisäksi säteilylle altistavan seulonnan toimeenpanoa varten on aina laadittava seulontaohjelma, joka on esitettävä Säteilyturvakeskuksen tarkastettavaksi ennen seulonnan aloittamista.

Naisikäluokkien 70–74 vuotta suuruus on Helsingissä 18 620 eli vuosittain seulontakohorttiin kuuluvia on noin 9000. Tällöin 70 % seulonta-aktiivisuudella tehtäisiin vuodessa noin 6000 seulontamammografiaa, joiden kustannus olisi noin 150 000 euroa vuodessa. Vuonna 2006 terveydenhuollon menetelmien arviointiyksikkö Finohta arvioi, että ikäluokassa 60–69 vuotta seulonta voi vuodessa estää yhden rintasyöpäkuoleman noin 6 100 seulontaohjelmaan kuuluvaa naista kohden.

Kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa on tähän asti pyritty yhdenmukaiseen seulontakäytäntöihin. Rintasyövän mammografiaseulonta tehdään kaikissa HYKS-alueen kunnissa 50–69-vuotiaille kahden vuoden välein seulonta-asetusta noudattaen. Tiedossa ei ole, että missään muussakaan Suomen kunnassa poikettaisiin asetuksen ikärajoista. 1.1.2023 myös seulontojen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille Helsinkiä lukuun ottamatta. Helsingin nykyisen palveluntuottajan kanssa tehty 31.12.2022 saakka voimassa oleva sopimus koskee lakisääteisiä ikäluokkia. Sopimuksessa on kahden vuoden optio vuosille 2023–2024. Sopimuksessa ei ole otettu huomioon mahdollista seulontaikäluokkien laajennusta. Helsinki voi edistää asiaa ehdottamalla sosiaali- ja terveysministeriölle seulonta-asetuksen mahdollista muuttamista aloitteessa esitetyn mukaisesti.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää rintasyövän seulonnan ikärajan nostamista 74:ään vuoteen harkinnan arvoisena, mutta katsoo, että asiassa pitäisi edetä valtakunnallisten linjausten mukaisesti ja odottaa mahdollista seulonta-asetuksen muutosta. Helsinki on valmis osaltaan osallistumaan aktiivisesti valtakunnallisen arvion tekemiseen ja toimimaan tarvittaessa esimerkiksi pilottina ikärajan nostolle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Syöpäseulonnoilla voidaan saavuttaa myös muita etuja kuolleisuusvaikutuksen lisäksi. Hyvin suunniteltu ja järjestetty seulontaohjelma lisää kansalaisten tasa-arvoa ja vähentää alueellista eriarvoisuutta. Tutkittaville oikea negatiivinen testitulos antaa turvallisuuden tunteen ja vähentää huolestuneisuutta. Seulontojen muita etuja ovat esimerkiksi potilaiden kärsimyksen vähentäminen parantavan hoidon avulla, säästävät leikkaukset ja liitännäishoitojen pienentynyt tarve. Lisäksi syöpien hoitaminen varhaisessa vaiheessa säästää yhteiskunnan resursseja, koska potilaiden hoitoaika on lyhyempi ja hoito kevyempi kuin edenneen syövän hoito.

Hyötyjen lisäksi rintasyövän seulonta aiheuttaa myös haittoja. Yksi viidestä seulontaan säännöllisesti osallistuvasta naisesta lähetetään vähintään kerran tarpeettomasti jatkotutkimuksiin. Seulonnassa myös to-

18.05.2022

Ärende/26

detaan pieniä varhaisessa vaiheessa olevia kasvaimia, joista osa ei olisi aiheuttanut oireita naisen elinaikana.”

Käsittely

01.03.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Daniel Sazonov: Lisätään Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -otsikkoa ennen olevan kappaleen loppuun: Helsinki on valmis osaltaan osallistumaan aktiivisesti valtakunnallisen arvion tekemiseen ja toimimaan tarvittaessa esimerkiksi pilottina ikärajan nostolle.

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sinikka Vepsä: Korvataan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -otsikkoa ennen oleva kappale seuraavalla: Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää rintasyövän seulonnan ikärajan nostamista 74:ään vuoteen hyvänä parannuksena.

Kannattaja: jäsen Pentti Arajärvi

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Sinikka Vepsä)

Jaa-äännet: 6

Sami Heistaro, Kati Juva, Minna Lindgren, Mikko Paunio, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 4

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 2

Maaret Castrén, Matti Niiranen

Poissa: 1

Laura Korpinen

18.05.2022

Ärende/26

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 4 (tyhjä 2 ja poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyyn vastaehdotuksen mukaisesti muutetun lausunnon.

15.02.2022 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi